

Seletuskiri eelnõule „Haapsalu linna 2024. aasta eelarve“

Haapsalu linna 2024. aasta eelarve eelnõu on koostatud vastavalt kohaliku omavalitsusüksuse finantsjuhtimise seaduse (edaspidi KOFS) §-des 5 ja 21 sätestatule.

Käesoleva aasta eelarve koostamisel on võetud aluseks Haapsalu linna arengukava aastateks 2024-2036, Haapsalu linna valdkondlikud arengukavad ja Haapsalu linna eelarvestrateegia aastateks 2024-2027.

Haapsalu linna 2024. aasta eelarve koostamisel on lähtutud Haapsalu linna arengukavas ja eelarvestrateegias toodud funktsioonide ja eesmärkide rahastamisest. Eelarve on koostatud tekkepõhiselt – tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumise ajale, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või väljamakse teostatakse. Peale eelarve vastuvõtmist linnavolikogu poolt kinnitab linnavalitsus eelarve kulude täiendava ja detailsema liigenduse tegevusalade ja majandusliku sisu järgi (alaeelarved).

Haapsalu linna 2024. aasta koondeelarve eelnõu kohaselt on eelarve kavandatud järgmiselt:

- Osa 1. Põhitegevuse tulud summas 25 688 293 eurot;
- Osa 2. Põhitegevuse kulud summas 24 159 147 eurot;
- Osa 3. Investeermistegevus netosummas -1 563 646 eurot;
- Osa 4. Finantseerimistegevus netosummas 55 500 eurot;
- Osa 5. Likviidsete varade suurenemine summas 21 000 eurot;
- Nõuete ja kohustuste saldo muutus (tekkepõhiselt) 0 eurot;

Lisaks on volikogule kinnitamiseks esitatud

- Põhitegevuse kulude ja investeeringute jaotus tegevusalade järgi summas 26 809 589 eurot.

Eelarve põhitegevuse tulem on 1 529 146 eurot ja eelarve tulem kokku on -34 500 eurot. Ehk eelarve tasakaal on puudujäägis summas 34 500 eurot.

Prioriteetsed valdkonnad

Haapsalu linna 2024. aasta eelarve koostamisel oli prioriteediks lasteaedade ja üldhariduskoolide õpetajate ning tugispetsialistide palgatõus. Samuti eelarvestrateegias toodud investeeringute finantseerimine, 2023. aastal alustatud projektide lõpetamine ja linna finantsolukorra tugevdamine.

Hariduse valdkonnas on tagatud magistri haridusega lasteaiaõpetajatele ning üldhariduskoolide ja lasteaedade tugispetsialistidele võrdne palk riiklikult kehtestatud õpetajate miinimumtasuga. Arvestatud on lasteaedade magistri haridusega õpetajate miinimumtasu tõstmisega 1,77 protsenti. Teistel lasteaia õpetajatel on arvestatud palgaks 90 protsenti magistriharidusega õpetajate palgast. Ülejäänud linnavalitsuse ja linna allasutuste töötajate keskmine palgamäär jääb võrreldes 2023 aastaga samaks. Käesolevas eelarves on tagatud vähemalt riiklikult kehtestatud töötasu alammäär kõikidele linnavalitsuse allasutuste ametikohtadele.

2024. aastal on eelarve kohaselt kavas investeerida 1 733 442 eurot, millest teedesse 600 000 eurot, erinevatesse keskkonnaprojektidesse 573 442 eurot ja haridusvaldkonda 380 000 eurot. Olulisemateks investeeringuobjektideks on kindlasti Lihula mnt. katendi vahetus, Väike Viigi ja Holmi kalda kergliiklustee ehitus, Pääsupesa lasteaia köök koos seadmetega, KIK sademevee projekti raames erinevate sademevee objektide ehitus.

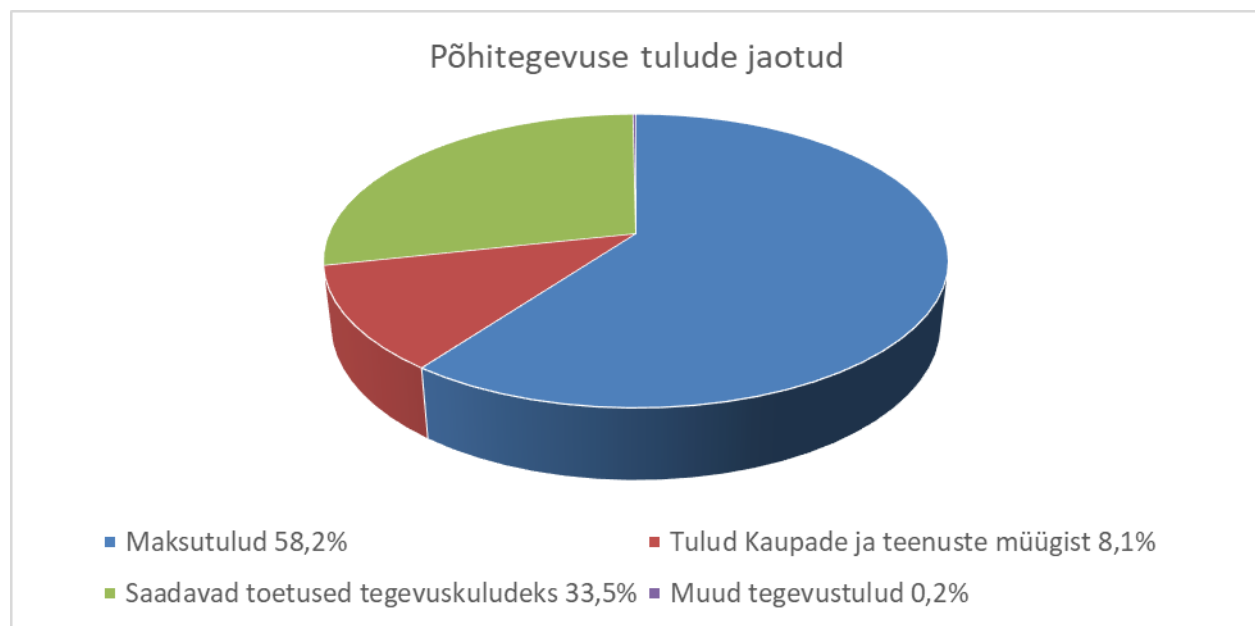
Toetusi investeeringuteks antakse teisele asutustele kokku summas 210 000 eurot. Sealhulgas toetus Haapsalu Linnahooldus OÜ-le summas 30 000 eurot on ette nähtud tänavavalgustuse

rekonstrueerimise toetamiseks, toetus Haapsalu Linna Spordibaasid OÜ-le summas 120 000 on veekeskuse projekteerimiseks ja toetus summas 50 000 eurot hajaasustuse programmi investeeringuteks.

Põhitegevuse tulud

Kirje nimetus	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud	21 942 624	24 860 745	25 688 293
Maksutulud	12 465 048	13 821 000	15 438 000
Tulud Kaupade ja teenuste müügist	1 971 034	2 376 974	2 940 169
Saadavad toetused tegevuskuludeks	7 461 865	8 608 806	7 264 124
Muud tegevustulud	44 677	53 965	46 000

Põhitegevuse tulude suuruseks on 2024. aastal kavandatud 25 688 293 eurot. Suurenemine võrreldes 2023. aasta eelarvega on 3,3 protsenti. Põhitegevuse tuludest moodustavad maksutulud kokku 60 protsenti, saadavad toetused 28,3 protsenti, tulud kaupade ja teenuste müügist 11,45 protsenti ning muud tulud 0,25 protsenti.

Joonis 1 Põhitegevuse tulude jaotus

Tulumaks- linna peamise tulu laekumist mõjutavad muutused maksumaksjate arvus, sissetulekute muutus ja riigi poolt määratud eraldiste suurus. Maksumaksja elukohajärgsele omavalitsusele laekus enne 2024. aastat 11,96 protsenti residendist füüsilise isiku maksustavast tulust. Alates 2024. aastast laekub Haapsalu linna residendist füüsilise isiku maksustavast tulust linnale 11,89 protsenti ja pensionituludelt 2,5 protsenti. Selle muudatusega tõuseb linnale laekuva tulumaksu maht võrreldes eelnevate aastatega. Haapsalu elanike maksustatava tulu kasvuks on prognoositud järgmisel aastal 5,9 protsenti. See annab võimaluse 2024. aastal suurendada töötasudelt laekuvat

tulumaksu samuti 5,9 protsendi võrra. Järgmiseks eelarveaastaks on kavandatud töötasudelt laekuvaks tulumaksuks 14 224 000 eurot ja pensionitelt laekuvaks tulumaksuks 814 000 eurot.

Maamaks- maamaksuseaduse § 5 kohaselt on volikogul õigus kehtestada maamaksu määr vahemikus 0,1–2,5 protsenti maa maksustamise hinnast aastas. Alates 2024. aastast on riiklikult kehtestatud uued maa maksustamise hinnad. 2024. aastal kehtib Haapsalu linnas 2,5 protsendine maa maksustamise määr. Prognoositavalt laekub Haapsalu linnale maamaksu 390 000 eurot.

Kaupade ja teenuste müügist laekuva tuluna kajastatakse tulud alusharidusteenuse, üldharidusteenuse ja huvikooliteenuse eest teistelt omavalitsustelt, lasteaedade toiduraha ja õppetaskude summad, mida tasuvad lapsevanemad, samuti huvikoolide õppetaskud. Siin sisalduvad linna üüritulud ja muud tulud hallatavate asutuste ja struktuuriüksuste teenuste eest. Kaupade ja teenuste müügitulu suureneb võrreldes eelmise aastaga 23,7 protsenti. Suurima müügitulu kasvu annab Haapsalu Sotsiaalmaja, mis liitus 2023. aasta septembrist alates Haapsalu Hoolekandekeskusega.

Saadavate toetuste eelarves on riigipoolsetest toetustest olulisemad tasandus ja toetusfondi eraldised.

Tasandusfond on mõeldud valdade ja linnade eelarveliste võimaluste ühtlustamiseks. Tasandusfondi suuruseks on 2024 aastal kavandatud 1 359 717 eurot, mis on 1,7 protsenti suurem kui 2023 aastal.

Toetusfond koosneb valdkondlikest toetusliikidest, võimaldades katta õpetajate tööjõukulusid, tagada koolilõunat, maksta toimetulekutoetusi ja hooldada kohalikke teid. Toetusfond on 2024 aastaks kavandatud 11 protsendi võrra väiksemana, kui 2023. aastal. Vähenemine on seotud riigi poolt tehtud muudatustega eakate sotsiaalhoolekande teenuste finantseerimisel.

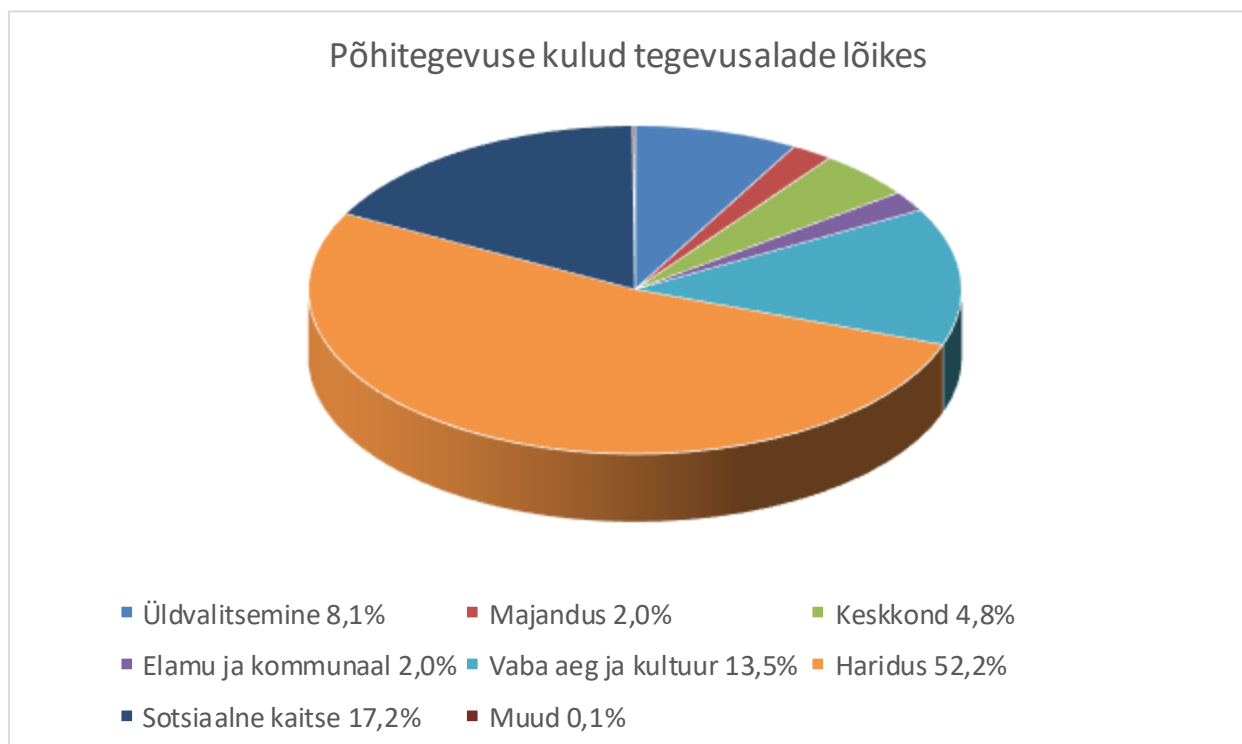
Sihtotstarbelistest toetustest on olulisemad Kultuuriministeeriumi eraldis maakondliku keskraamatukogu funktsiooni täitmiseks summas 145 000 eurot; Spordikoolituse ja Teabe SA toetus treenerite palkade toetamiseks summas 100 000 eurot; Põllumajandusministeeriumi poolne toetus koolipiima ja –puuvilja kompenseerimiseks 29 700 eurot Sotsiaalministeeriumi toetus erinevate sotsiaalhoolekandeprojektide toetuseks summas 76 996 eurot ning haridusministeeriumi toetus Haapsalu Integreeritud tugiteenuste projektiks summas 14 772 eurot.

Muude tegevustulude eelarves kajastuvad tulud vee erikasutusest, kahjutasud ja viivised ning muud tulud kokku summas 46 000 eurot.

Põhitegevuse kulud

Kirje nimetus	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse kulud tegevusvaldkondade lõikes	21 931 533	24 103 570	24 159 147
01 Üldvalitsemine	1 767 215	1 935 700	1 962 430
03 Päästeteenused	26 400	29 000	28 500
04 Majandus	726 822	552 595	494 435
05 Keskkond	1 060 902	945 542	1 155 466
06 Elamu ja kommunaal	643 480	468 746	483 025
07 Tervishoid	5 500	0	0
08 Vaba aeg ja kultuur	3 178 639	3 379 801	3 263 063
09 Haridus	11 395 759	12 957 665	12 607 607
10 Sotsiaalne kaitse	3 126 816	3 834 521	4 164 621

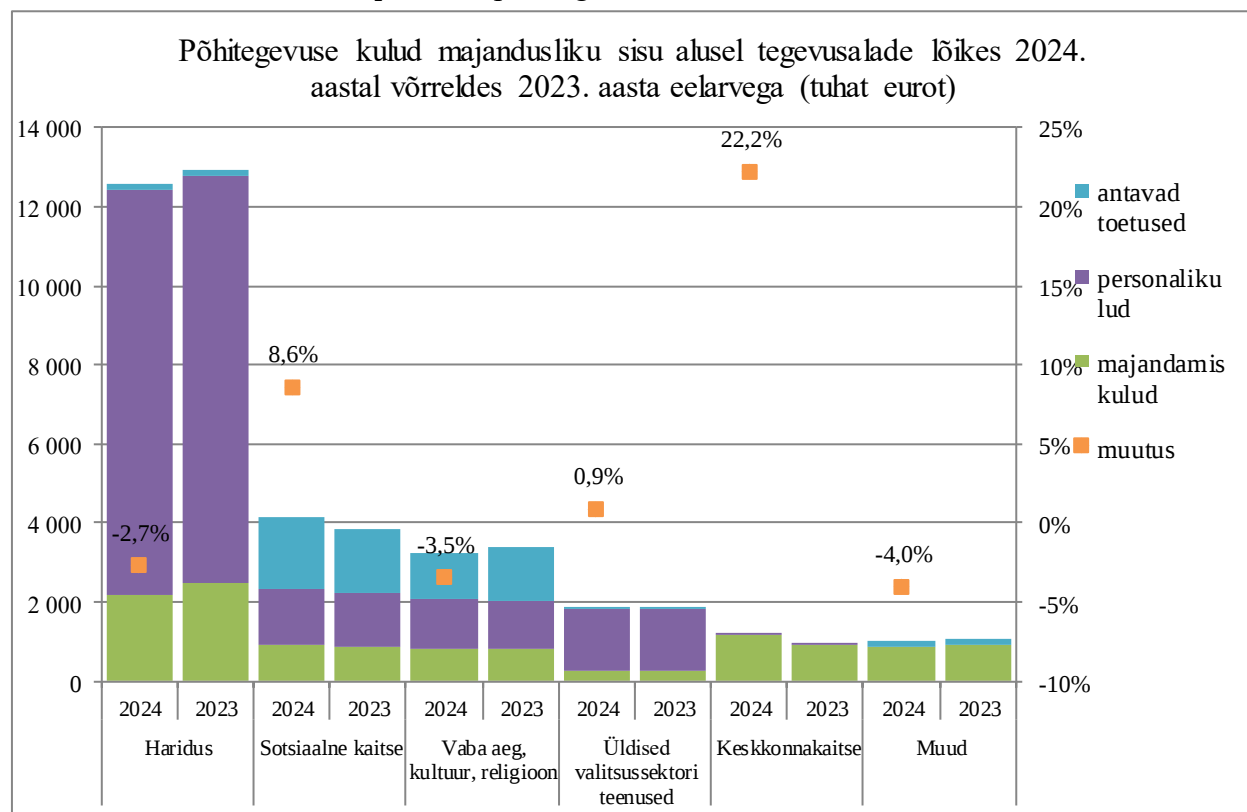
Põhitegevuse kulude maht on 2024. aastal 24 159 147 eurot. Põhitegevuse kulude kogu kasvuks võrreldes 2023. aastaga on kavandatud 0,2 protsenti. Põhitegevuse kuludest on arvestatud 52,2 protsenti haridusele, 13,5 protsenti vaba aja, spordi- ja kultuurivaldkonnale, 8,8 protsenti linnakeskkonnale, 17,2 protsenti sotsiaalsele kaitsele, 8,1 protsenti üldvalitsemisele, sh reservfondi katteks. Põhitegevuse kulude jaotust tegevusalade lõikes selgitab Joonis 2.

Joonis 2 Põhitegevuse kulud tegevusalade lõikes

Kirje nimetus		2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
OSA				
2.	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	21 931 533	24 103 570	24 159 147
	Antavad toetused tegevuskuludeks	2 908 143	3 300 483	3 389 507
41	Sotsiaaltoetused	1 325 438	1 609 830	1 815 300
45	Sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks	1 582 705	1 690 653	1 574 207
	Muud tegevuskulud	19 023 389	20 803 087	20 769 640
50	Personalikulud	11 928 856	14 497 656	14 540 129
55	Majandamiskulud	7 089 471	6 212 031	6 128 011
60	Muud kulud	5 062	93 400	101 500
	Sh. Reservfond		90 000	100 000

Linn annab 2024. aastal erinevaid toetusi spordi-, kultuuri-, sotsiaal- ning haridusvaldkonnas 3 389 507 eurot. Personalikuludeks kavandatud maht on kokku 14 540 129 eurot, mis on 2,9 protsenti rohkem, kui 2023. aasta eelarves. Personalikulude kasv on seotud töötasude miinimummäära kasvuga Majandamiskuludeks on kavandatud 6 128 011 eurot, mis on 1,4 protsenti vähem, kui eelmisel aastal. Reservfond eelarves ettenägematute kulude katteks on 100 000 eurot, mis teeb 0,41 protsenti põhitegevuse kuludest.

Joonis 3 Põhitegevuse kulud majandusliku sisu alusel tegevusalade lõikes 2024. aastal võrreldes 2023. aasta eelarvega (tuhat eurot)

Investeeringud

2024. aastaks on kavandatud põhivarasootusi summas 1 733 442 eurot ja lisaks investeeringutoetusi teistele isikutele summas 210 000 eurot. Haapsalu linn saab ise toetusi investeeringute katteks summas 686 596 eurot.

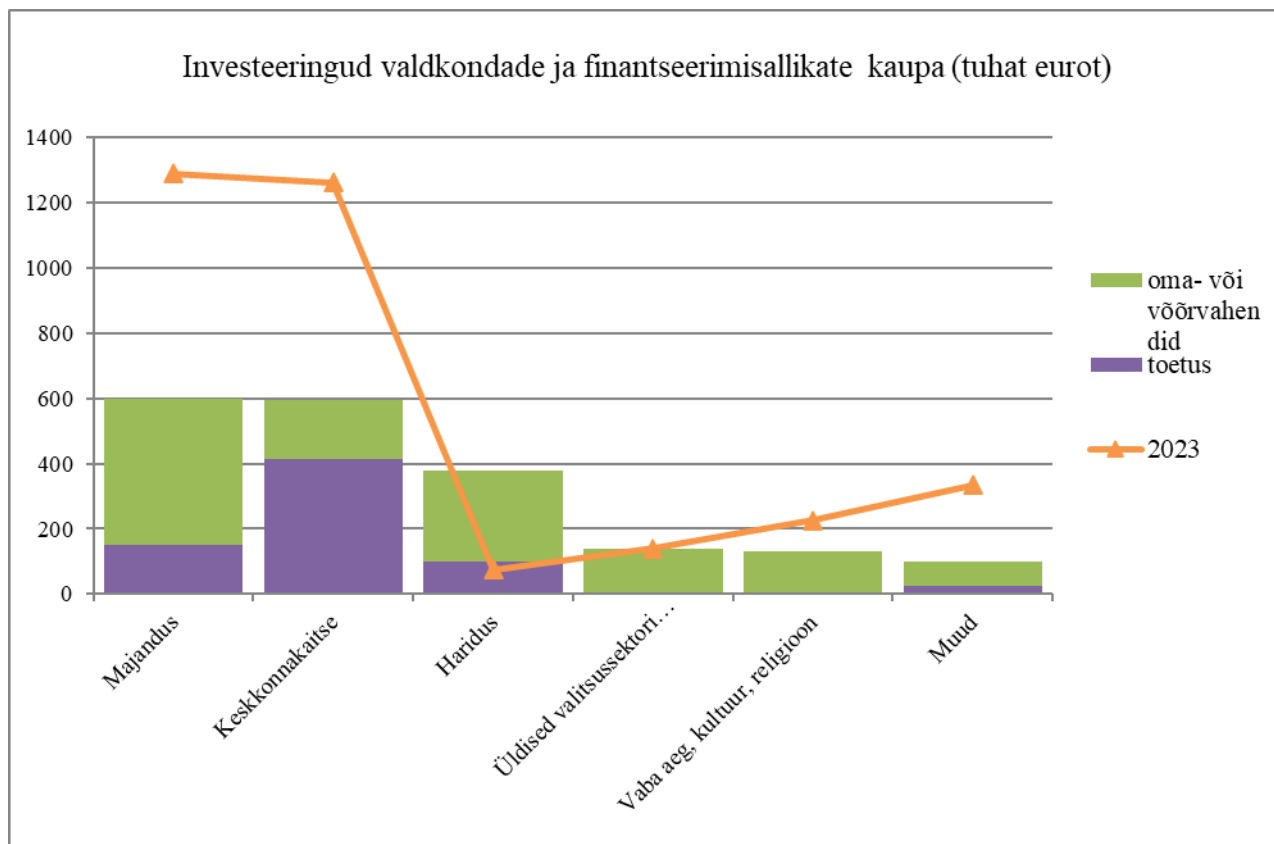
Põhivarade soetus

Kirje nimetus		2023 eelarve	2024 eelarve	sh. sihttoetuse vahenditest
15	Põhivara soetus	2 996 985	1 733 442	661 596
01112	Linnavalitsus	140 000	140 000	0
04510	Maanteetransport	1 290 341	600 000	150 000
	Sh. Väike Tööstuse tn	83 357	0	0
	Sh. Paralepa tee	469 700	0	0
	Sh. Muud teed ja tänavad	0	100 000	0
	Sh. Männiku kergliiklustee	305 500	0	0
	Sh. Lõokese tänav	211 200	0	0
	Sh. Kalmistu tee	10 000	0	0
	Sh. Väike viigi ja Holmi kallas kergtee	30 000	250 000	150 000
	Sh. Pottisepa tänav	10 000	0	0
	Sh. Kopli tn.	15 200	0	0
	Sh. Lihula mnt.	0	250 000	0
	Sh. Paralepa -Lõokese kergtee	14 160	0	0
	Sh. Loojangu tn	61 000	0	0
	Sh. Lossiplats	20 224	0	0
	Sh. Ungru tee	50 000	0	0
	Sh. Tanska tee	10 000	0	0
05200	Heitveekäitlus	1 262 494	573 442	413 596
	Sh. KIK proj. „Sademevee vastuvõtu hajutamine“	1 141 721	0	0
	Sh. LIFE proj. Sadevesi	100 773	231 442	180 346
	Sh. KIK proj. Männiku tee Asuküla peakraavi truup	20 000	247 000	208 250
	Sh. KIK proj. Üleujutuste meede 2024-2025	0	45 000	25 000
	Sh. Sajuveetrassid	0	50 000	0
05400	Bioloogiline mitmekesisus ja maastikukaitse	0	20 000	0
	Sh. E.Enno park	0	20 000	0
06100	Elamumajanduse arendamine	60 500	0	0
	Sh. Kastani 14 elamukinnistu	60 500	0	0
08103	Puhkepargid ja -baasid	96 750	0	0

	<i>Sh. Paralepa tervisepargi projekt</i>	35 000	0	0
	<i>Sh. Spordiväljakud</i>	50 750	0	0
	<i>Sh. Krahviaia madalseikluspark(kaasav eelarve)</i>	11 000	0	0
09110	Alusharidus	0	250 000	0
	<i>Sh. Lasteaed Pääsupesa köök</i>	0	250 000	0
09212	Põhiharidus	75 000	0	0
	<i>Sh. Haapsalu Linna Algkool</i>	75 000	0	0
09400	Kolmanda taseme haridus		130 000	98 000
	<i>Sh. Projekt. Läänemaa tervisemajanduse arendamine 2024-2025</i>	0	130 000	98 000
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	43 400	20 000	0

Toetuse maksmine põhivarade soetamiseks

	Kirje nimetus	2023 eelarve	2024 eelarve	Sh. sihttoetuse vahenditest
	Põhivara soetuseks antav			
4502	sihtfinantseerimine	331 053	210 000	25 000
06300	Veevarustus	50 000	50 000	25 000
	<i>Sh. Hajaasustuse veeprogramm</i>	50 000	50 000	25 000
06400	Tänavavalgustus	135 053	30 000	0
	<i>KIK proj Haapsalu TV rek.</i>	108 053	0	0
	<i>Muu tänavavalgustuse rek</i>	27 000	30 000	0
07310	Üldhaiglateenused	5 000	0	0
	<i>Sh. Inves. toetus Läänemaa Haigla SA-le</i>	5 000	0	0
08102	Spordibaasid	120 000	120 000	0
	<i>Sh. Veekeskuse projekteerimine</i>	120 000	120 000	0
08103	Puhkepargid ja baasid	9 000	10 000	0
	<i>Sh. Mänguväljakud</i>	9 000	10 000	0
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	12 000	0	0

Joonis 4 Investeeringud valdkondade ja finantseerimisallikate kaupa (tuhat eurot)

Finantsseis

Haapsalu linn võtab 2024. aastal laenu summa 1 260 000 eurot, mille arvelt finantseeritakse uute põhivarade soetamist summas 1 071 846 eurot, investeeringuteks antavaid toetusi summas 185 000 eurot ja 2024. aasta laenude tagasimakseid summas 3 154 eurot. Uue laenulepingu sõlmimiseks korraldatakse laenuhange. 2024. aastaks kavandatud laenude põhiosa tagasimakse on kokku 1 204 500 eurot ja intressikulu on 707 000 eurot. Intressikulu prognoosimisel on arvestatud 2024. aasta keskmiseks 6 kuu euribori määraks 3,9 protsenti.

2024. aasta lõpuks on planeeritud Haapsalu Linnavalitsuse põhitegevuse tuludeks 25 688 293 eurot. Haapsalu Linnavalitsuse netovõlakooormuseks on kavandatud 2024. aasta lõpu seisuga 15 533 853 eurot ehk 60,5 protsenti põhitegevuse tuludest. Netovõlakooormus võib ulatuda maksimaalselt 20 550 600 euronini ehk 80 protsendini põhitegevuse tuludest.

08.12.2023

Martin Schwindt
Finantsjuht